

Judikatūras krājums

Apvienotās lietas C-274/11 un C-295/11

Spānijas Karaliste

un

Itālijas Republika

pret

Eiropas Savienības Padomi

Vienotais patents — Lēmums, ar kuru atļauta ciešāka sadarbība saskaņā ar LESD 329. panta 1. punktu — Prasība atcelt tiesību aktu sakarā ar kompetences neesamību, pilnvaru nepareizu izmantošanu un Līgumu pārkāpumiem — LES 20. pantā, kā arī LESD 326. un 327. pantā paredzētie nosacījumi — Neekskluzīvā kompetence — Lēmums, kas pieņemts kā “galējais līdzeklis” — Savienības interešu aizsardzība

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2013. gada 16. aprīļa spriedums

- Tiesību aktu tuvināšana — Rūpnieciskais un komercīpašums — Patenta tiesības — Eiropas patenta, kā arī valodu lietojuma izveidošana — Savienības ekskluzīvā kompetence — Neesamība — Padomes kompetence, lai atļautu ciešāku sadarbību vienotas patentaizsardzības izveides jomā*
(LES 20. pants; LESD 4. panta 2. punkts un 118. pants)
- Eiropas Savienība — Ciešāka sadarbība — Piemērošanas kritēriji — Neiespējamība Savienībai kopumā saprātīgā termiņā sasniegt nospraustos mērķus — Prasības par vienprātīgu balsojumu apiešana — Neesamība*
(LES 20. pants; LESD 326.–334. pants)
- Eiropas Savienība — Ciešāka sadarbība — Eiropas patenta, kā arī valodu lietojuma izveidošana — Piemērošanas nosacījumi — Pienākums piemērot ciešāku sadarbību kā “galējo līdzekli” — Jēdziens*
(LES 20. panta 2. punkts)
- Iestāžu akti — Pamatojums — Pienākums — Apjoms — Lēmums, kas iekļaujas adresātam zināmā kontekstā — Īsa pamatojuma pieļaujamība*
(LESD 296. pants)
- Eiropas Savienība — Ciešāka sadarbība — Eiropas patenta izveidošana — Vienāda aizsardzība visu dalībvalstu teritorijā — Attiecības ar Minhenes konvenciju par Eiropas patentiem*
(LES 20. panta 1. punkts)

6. *Tiesību aktu tuvināšana — Rūpnieciskais un komercīpašums — Patenta tiesības — Eiropas patenta izveidošana “Savienībā” — Piemērošana saistībā ar ciešāku sadarbību — Vienāda aizsardzība dalībvalstu, kas iesaistās, teritorijā, nevis visā Savienības teritorijā — Pieļaujamība*

(LESD 118. pants)

1. Ar LESD 118. pantu piešķirtās kompetences izveidot Eiropas intelektuālā īpašuma tiesības apliecinājošus dokumentus, kā arī saistībā ar šiem tiesības apliecinājošiem dokumentiem Savienības līmenī ieviest centralizētu atļauju piešķiršanas, koordinācijas un uzraudzības kārtību, kā arī kompetences paredzēt valodas noteikumus, kas attiecas uz iepriekš minētajiem tiesības apliecinājošiem dokumentiem un kas ir cieši saistītas ar šo dokumentu izveidošanu, ietilpst dalīto kompetenču jomā LESD 4. panta 2. punkta izpratnē un līdz ar to tām piemīt neekskluzīvs raksturs LES 20. panta 1. punkta pirmās daļas izpratnē. Līdz ar to Padomei ir kompetences atļaut ciešāku sadarbību vienotas patentaizsardzības izveides jomā.

(sal. ar 17., 18., 25. un 26. punktu)

2. Nekas LES 20. pantā vai LESD 326.–334. pantā dalībvalstīm neizliedz savā starpā izveidot ciešāku sadarbību attiecībā uz tām Savienības kompetencēm, kuras atbilstoši Līgumiem ir jāīsteno vienprātīgi. Tieši otrādi, no LESD 333. panta 1. punkta izriet, ka tad, ja ir izpildīti LES 20. pantā un LESD 326.–334. pantā paredzētie nosacījumi, šādām kompetencēm var tikt piemērota ciešāka sadarbība un ka šādā gadījumā – ar nosacījumu, ka Padome nav nolēmusi lemt ar kvalificētu balsu vairākumu – vienprātību veidos tikai to dalībvalstu balsis, kuras piedalās ciešākā sadarbībā.

Turklāt LES 20. pantā un LESD 326.–334. pantā iespēja piemērot ciešāku sadarbību nav ierobežota tikai ar gadījumu, kad viena vai vairākas dalībvalstis ir paziņojušas, ka tās vēl nav gatavas pilnībā piedalīties konkrētā Savienības likumdošanas iniciatīvā. Neiespējamība Savienībai kopumā pieņemtā termiņā sasniegt šādas sadarbības mērķus, kas ir minēti LES 20. panta 2. punktā, var rasties dažādu iemeslu dēļ, piemēram, vienas vai vairāku dalībvalstu neieinteresētība vai dalībvalstu, kuras visas ir izrādījušas ieinteresētību Savienības regulējuma pieņemšanā, nespēja nonākt pie vienošanās par šāda regulējuma saturu.

No tā izriet, ka Padomes lēmums atļaut ciešāku sadarbību pēc tam, kad tā konstatējusi, ka Savienība kopumā nevar pieņemtā termiņā izveidot vienoto patentu un tā valodas noteikumus, nekādā gadījumā nav ne LESD 118. panta otrajā daļā paredzētās vienprātības prasības apiešana, ne arī to dalībvalstu izslēgšana, kuras nav pievienojušās ciešākas sadarbības aicinājumiem.

(sal. ar 35.–37. punktu)

3. Ar LES 20. panta 2. punktā minēto formulējumu “kā galējo līdzekli” ir uzsvērts, ka lēmumu, ar ko tiek dota atļauja sākt ciešāku sadarbību, var pieņemt tikai situācijās, kurās nav iespējams pieņemt attiecīgu regulējumu paredzamā nākotnē. Tiesai, pārbaudot, vai ir ievērots nosacījums par to, ka lēmumu, ar ko tiek dota atļauja sākt ciešāku sadarbību, pieņem kā galējo līdzekli, ir jāizvērtē, vai Padome ir rūpīgi un objektīvi pārbaudījusi šī jautājuma atbilstošos apstākļus un vai secinājums, pie kura tā ir nonākusi, ir pietiekami pamatots. Šie nosacījumi ir izpildīti tad, ja Padome atbilstoši ir ņēmusi vērā faktu, ka uzsāktais likumdošanas process, lai ieviestu Eiropas patentu, tika uzsākts 2000. gadā, ka tas sastāvēja no vairākiem posmiem, ka visu dalībvalstu starpā notika diskusijas par daudziem un dažādiem vienotā patenta valodas noteikumiem un ka ne par vienu no šiem noteikumiem, ar vai bez kompromisa elementiem, netika panākts tāds atbalsts, kura sekas būtu pilnīgas “likumdošanas paketes” pieņemšana Savienības līmenī attiecībā uz šādu patentu.

(sal. ar 50., 54.–56. punktu)

4. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 58. punktu)

5. Eiropas patenti, kuri ir piešķirti atbilstoši Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu, kas parakstīta Mīnhenē 1973. gada 5. oktobrī (EPK), normām, nesniedz vienotu aizsardzību šīs konvencijas līgumslēdzējās valstīs, bet katrā no šīm valstīm nodrošina aizsardzību, kuras piemērošanas joma ir definēta valsts tiesiskajā regulējumā. Turpretī Lēmumā 2011/167, ar ko atļauj ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, iecerētais vienotais patents sniegtu vienotu aizsardzību visu to dalībvalstu teritorijā, kuras piedalās ciešākā sadarbībā. Līdz ar to aizsardzība, ko sniedz ar šo vienoto patentu sniedz vienveidības un integrācijas ieguvumus, salīdzinot ar to situāciju, kāda rodas no EPK paredzēto noteikumu piemērošanas.

(sal. ar 62. un 63. punktu)

6. Ar LESD 118. pantu piešķirtā kompetence, lai ieviestu Eiropas intelektuālā īpašuma tiesības apliecinājošus dokumentus, šajā lietā tiek īstenota, piemērojot ciešāku sadarbību, un šis fakts pats par sevi nozīmē, ka ar šādi izveidoto Eiropas īpašuma tiesības apliecinājošo dokumentu piešķir aizsardzību un ka kārtība, kura tam tiek piemērota, būs spēkā nevis visā Savienībā, bet tikai to dalībvalstu teritorijā, kuras iesaistās šajā ciešākajā sadarbībā. Tas nekādi nav LESD 118. panta pārkāpums, bet gan sekas, kuras izriet no LES 20. panta, kura 4. punktā ir noteikts, ka ciešākas sadarbības procesā pieņemtie akti ir saistoši tikai iesaistītajām dalībvalstīm.

(sal. ar 68. un 75. punktu)